

מסורת הש"ס

(א) [תקן חת:] [מענית ג.], (ב) [ועל ח:] ספחים ק.], (ג) [לכל רב פסח חת.], (ד) [תקן חת. חגיגה ח.], (ה) [ד:] יוסף ג.], (ו) [עמיש השיי ריה ד:] כס מסי סופרים], (ז) [שי רש"י (ו) [ועל ח.], (ח) [פירש ורשיי בעלמו כריה ד:] הניח דר' תמיס.],

תורה אור השלם

1. מנחה ונספחים לפי לאלול ולכבשים במספרים כמשפט: כדברר כל לו 2. המנחה ונספחים לקריש האילים ולכבשים במספרים כמשפט: כדברר כל לו

הגהות הב"ח

(א) גבי תחילת דלמך שביעי לטובה מוחזק: (ב) תוב' דיה ליה טי' יום טוב ראשון בירושלים דנמרינן:

מוסף רש"י

מכאן ואילך רשות. שאם רות יטל לטלל כער כלא חס או להטעות (פסחים עב.) דהיי' ליפני כל נפי תנח' דפסחים (שם) שנת יוסף תחיל מות ויוסף השביעי עתה. מה שביעי רשות אף שנה רשות. לפי שהשביעי ככל שנת יוסף תחיל מות היה ואלו מן הלל ללמד שאילת מות האומר בו אינו חובב. אלא אם לא לטלל תח' אילתך מלה ולא תתן. ולא ללמד על עצמו יאל אלא ללמד על הכלל טה' יאל ויעיר לו.

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מזו.

עין משפט
ג' מצוה

פ"ד א ב מ"י פ"ו מהל' טובה הלכה י' סמג פשוט מג טע"ע א"ת פ"י תרמ"ב סוף פ"ב: מ"ד ג מ"י כ"כ טע"ע מהל' טובה הלכה כ' סמג פשוט טע טע"ע א"ת פ"י תל סוף פ"ו: פ"ד ד מ"י פ"ו מהלכות מ"ה הלכה א' סמג פשוט טע טע"ע א"ת פ"י תל סוף פ"ו:

מיתרב כולי ע"פ"א לא פליגי דיתבין. בלולב לא רזו לתקן כלל שיטלנו הלולב מספק לפי שהוא י"ט ומוקצה לטעול וימנע לנחלתה שנהג בו מנהג מול אבל טובה פעמים שסוכתו עריבה עליו אולם זה אפי' ד"ט: גמירי דמאמר קאתו. באין מן האפר שנהמתיקין רועות שם ולא ישבו בסוכה כל ימי החג ואע"ג דלמרי' (סוכה רועים לא היה להם:)

הבא כתיב כמשפט. כנולחו כתיב כמשפט והאי תנח"ל כתיב כמשפט ואין זה כענין האחרים דרז פפא דלמך כנולחו כתיב פריס וכדאי כתיב פ"ר דקאי אשמיני וכן אהאיא דר"ג פ"ר יתקן אכל לרז אשי אשביעי קאי דכתיב ביה כמשפט לפי שהוא סוף הרגל וגמר החג כמ"ד רחמנא כמשפט לומר לך זה משפט של שנה ואין שמיני הנ"ל אחריו כמשפט זה לומר לך כמשפט: שיר. פירש בקונ' לא פי' מהו שיר של שמיני ובמסכת סופרים (ס) משמע שהיו אומרים צבית הנכנסת למנחה על השמינית ושמה כמו קן היו אומרים הלויס צבית המקדש וכן משמע בירושלמי: ללון לילה של מוצאי י"ט ראשון (ט) דגמרינן משפט דכתיב (דברים טו) ופנית צבוקך והלכת לאהלך ואי אפשר לומר והלכת לאהלך אלא בחולו של מועד דביום טוב חייב נראית פנים צעורה אלא לצוקרו של מוצאי י"ט קאמר והא לא קשיא ליה ליה כל שבעה מי איכא דפשיטא ליה דאיכא דמי שלא הביא חגיגה יום ראשון והביא בחדש הימים צריך ללון לילה אחריו אבל אומן קשיא ליה דלא אסיק אדעמיה אלא לא אמרו נראשונה שיאמרו שמי ועוד משום כוס וז"ל ומיפק ליה משום דטעון ליה משום שלמי שמה דאיכא כל שמה דתנן (לעיל דף ע"ג) ההלל והשמחה כל שמה וזכרי' נשאר ימות השנה אם הביא קרבן טעון ליה לילה כדתי' נספרי (פרשת ראה) ופנית צבוקך והלכת לאהלך מלמד שטעון ליה לילה כלומר כל הזמנים דומיא דפסח אין לי אלא אלו בלבד מנן לרבות עופות ומנחות ועלים ולבונה שנאמר ופנית כל פניות שאחה פניה מן הצבוק ואילך (ובפסח) שני פליגי מגזי בשמעתין ובפרק מי

לכרוכי. ליטב כסוכה: כרוכי לא מצריכינן. דשמיני הוא ואין שם סוכות עליו והיינו לזה ולזה לטובה ללא מצריכינן לזכרה אח יום שמיני חג עגרת הזה: נקוט דר' יוחנן בידך. דלמך לא מצריכינן לישב כסוכה: גמירי דמאמר קאתו. למדמי מרבותי שהן בלא מן

לכרוכי למ"ד שביעי לסוכה ברוכי נמי מצריכינן למ"ד שמיני לזה ולזה ברוכי לא מצריכינן אמר רב יוסף נקוט דר' יוחנן בידך דרוב הונא בר ביונא וכל גדולי הדור איקלעו בסוכה בשמיני ספק שביעי מיתב הוו יתבי ברוכי לא ברוכי ודלמא סבירא להו כמ"ד כיון שבידך י"ט ראשון שוב אינו מברך גמירי דמאמר אתו איכא דאמרי ברוכי כולי עלמא לא פליגי דלא מצריכינן כי פליגי למיתב למ"ד (א) שבעה לסוכה מיתב יתבינן למ"ד שמיני לזה ולזה מיתב נמי לא יתבינן אמר רב יוסף נקוט דר' יוחנן בידך דמרא דשמעת' מני רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת בשמיני ספק שביעי לבר מסוכה יתבי והלכתא מיתב יתבינן ברוכי לא מצריכינן אמר ר' יוחנן יאומרים זמן בשמיני של חג יואין אומרים זמן בשביעי של פסח וא"ר לוי בר חמא ואיתומא ר' חמא בר חנינא תדע שהרי חלוק בג' דברים בסוכה ולולב וניסוך המים ולרבי יהודה דאמר (ב) בלוג היה מנסך כל שמונה הרי חלוק בב' דברים אי הכי שביעי של פסח נמי הרי חלוק באכילת מצה ודאמר מר לילה ראשונה חובה מכאן ואילך רשות הכי השתא התם מלילה חלוק מיום אינו חלוק הכא אפילו מיום נמי חלוק רבינא אמר זה חלוק משלפניו וזה חלוק משלפני פניו (אמר רב פפא) הכא כתיב פר התם כתיב ביום חתם כתיב וביום רב אשי אמר הכא כתיב יכמשפט התם כתיב יכמשפטם לימא מסייע ליה הפריס האילים והכבשים מעבכין זה את זה ורבי יהודה אומר פריס אין מעבכין זה את זה שהרי מתמעטין והולכין אמרו לו והלא כולן מתמעטין והולכין בשמיני אמר להן שמיני רגל בפני עצמו הוא שכשם ששבעת ימי החג טעונין קרבן ושיר וברכה ולינה אף שמיני טעון קרבן ושיר וברכה ולינה מאי

רבינו חננאל

ובתו הכי פסקין והלכתא מיתב יתבינן כולי יוסא במסכה, ברוכי לא מצריכינן לישב בסוכה כשאר הימים. אמר ר' יוחנן אי שמיני בשמיני של חג, שהרי חלוק משאר הימים בני דברים, כי בשבעת ימי החג חייב לישב בסוכה, ולגטיל לולב, ולניסוך המים, מה שאין כן בשמיני, לפיכך רגל אחר חובב וצריך לומר בו זמן, ואין אומ' זמן שביעי של פסח, ואם חמור גם שביעי של פסח חלוק באכילת מצה, שכיום שביעי אין חובה עליו לטלל מצה. והם הפסח לל לטלל (ויס' אין עליו חובה ודלתי לילה הראשון ירום שביעי מיום ששי אינו חלוק, מיום הראשון חלוק, ודוא לפני פניו. אבל בסוכה שמיני חלוק מיום שביעי הוא לפניו, ובשביעי חייב ובשמיני אינו חייב. לימא הא מתניתא ספייא לר' יוחנן, דהוא הפריס והאילים והכבשים מעבכין, עד אמר לכן שמיני רגל בפני עצמו הוא, שכשם ששבעת ימי החג טעונין קרבן שיר וברכה ולינה, ואף שמיני טעון קרבן שיר וברכה ולינה.

שהיה תמא (פסחים נה: ושם) ובספרי מפרש טעמא דמ"ד טעון ליה דהרי הוא כעלים ולבונה וי"ל דמשכחא דלא מיימי קרבן ביום שנה לירושלים כגון דשלה שלמי ומתחיל דנאלכין לשני ימים ועוד דבפ"ק דחגיגה (דף ט. ושם) תמא ושמתח בהגן לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרי' בפסחים פרק אלו דברים (דף ע"ג) אפי' צבקות נקיה ויין ישן ובענין אחר לא משכחא לה שמחת שמה שחלל יום ראשון להיות צבנת משום דבעינן ויחיה בשעת שמה וכי האי גוונא אשכחן בירושלמי צפרק שני דביכורים דתנן וטעונין ליה א"ר יוחנן בשאין עמהן קרבן אכל יא עמהן קרבן בלא כן טעונין ליה שמחת הקרבן וצפ' דם חטאת (וחמיס דף ע"ג. ושם) משמע קתא דטעונין ליה כל שבעת ימי הפסח שכולן חשוין ללילה אחת גבי הא דתנן ר"ט אומר אם נישל ככלי ממחילת הרגל יבשל בו כל הרגל ואמרי' בגמרא מ"ט דר"ט אפי' יתקן דלמך קרא ופנית צבוקך והלכת לאהלך להחמו עשאו כולן צבוק ואע"ג דלא קיימא מסקנא הכי דפריך עלה וכי אין פיצול ברגל וכי אין טמא

עין משפט

ג' מצוה